

Hart voor Hoogbouw Ede-Zuid 2040

Sociaal-Maatschappelijk Raamwerk

Oktober 2025

Inhoud

1. Aanleiding	3
2. Doel en status sociaal programma Hoogbouw Ede-Zuid	4
3. Beleidskaders	5
4. Buurtanalyse	7
5. Strategie en focus:wat gaan we in HEZ anders doen?	11
6. Monitoring	23
7. Verbinding sociale en ruimtelijke programmaliijnen HEZ	24
8. Organisatie en samenwerking	26
9. Communicatie	28
10. Financieel kader programma HEZ	29
Bijlage 1: Gebiedsanalyse	30
Bijlage 2: Raakvlakken	31

Aanleiding

In de buurt Hoogbouw Ede-Zuid (HEZ) werken Gemeente Ede en Woonstede sinds 2024 aan een langjarig programma onder de naam Hart voor HEZ 2040. Via dit programma zetten we in op het aanzienlijk verbeteren van de leefbaarheid van de buurt en bestaanszekerheid en gezondheid van zijn bewoners. Dat doen we in HEZ omdat hier de urgentie het grootst is. Dit wordt onderbouwd door diverse sociaal-economische data over de buurt. In HEZ wonen relatief veel bewoners die te maken hebben gehad met grote tegenslagen of een relatief minder kansrijke uitgangspositie in het leven hebben. Bewoners in HEZ voelen zich minder gezond en ervaren een minder goede kwaliteit van leven dan bewoners in andere buurten in Ede. Tegelijkertijd zit er ook kracht en energie bij bewoners en in de buurt, waar we op voortbouwen. We willen aansluiten bij de behoeften en inzetten op het verbeteren van de leefsituatie van de (huidige en toekomstige) bewoners.

De afgelopen jaren hebben we als gemeente Ede en Woonstede ook veel extra aandacht gehad voor HEZ. Tot nu toe is het niet voldoende gelukt om het verschil te maken voor de bewoners. Een verklaring daarvoor is dat bij eerdere inzet fysiek en ruimtelijk vaak als aparte pijlers werden beschouwd van sociaal en maatschappelijk. Daarnaast was veel inzet tot nu toe ad hoc of eenmalig via experimenten of pilots. En ondanks de enorme inzet en betrokkenheid van organisaties zien we in de samenwerking een aantal verbeterpunten. Zo is er soms sprake van diverse werkwijzen, verschillende belangen, onbekende resultaten, lastige onderlinge communicatie en veel verloop bij betrokken organisaties.

Met het programma Hart voor HEZ 2040 gaan we aan de slag met een ferme, integrale en doorbrekende aanpak. Met het programma zetten we in HEZ in op het versterken van het sociaal fundament en de bestaanszekerheid van de bewoners. Tegelijkertijd werken we aan het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. In het programma creëren we een samenhangende, integrale aanpak die daadwerkelijk impact maakt de komende jaren.

Doel en status sociaal programma Hoogbouw Ede-Zuid

Dit sociaal-maatschappelijk raamwerk beschrijft de kaders voor het sociaal programma in HEZ voor de periode 2026-2030. Met het sociaal programma willen we focus en samenhang aanbrengen in de sociale inzet. We zorgen voor structurele inzet met hernieuwde richting, die aansluit op de behoeften van bewoners en op de veranderingen in hun leefomgeving. Het uiteindelijke doel hiervan is dat bewoners uit HEZ meer grip op hun bestaan en een betere kwaliteit van leven ervaren. Met een positief perspectief op welbevinden en bestaanszekerheid. Dit doel bereiken, vraagt om een stevige aanpak, met (nog) meer focus, lef en inzet dan voorheen. We beschrijven in dit raamwerk de sociale strategie en de keuze voor een aantal focusthema's voor de periode 2026-2030.

De kaders van het sociaal programma zijn gebaseerd op signalen van bewoners, gecombineerd met visies, beleidstheorie en data. Het sociaal-maatschappelijk raamwerk is ontwikkeld in samenwerking tussen het sociaal domein van gemeente Ede en het programmateam Hart voor HEZ 2040. In oktober 2025 hebben partners via een partnerbijeenkomst ook nog veel input gegeven op interventieniveau.

Dit raamwerk is 'een schets, en geen plan' (vergelijkbaar met het stedenbouwkundig raamwerk). Het raamwerk wordt verder uitgewerkt in jaarplannen. Het raamwerk in combinatie met de jaarplannen is leidend voor alle inzet in HEZ tot 2030. Alle inzet bovenop de reguliere inzet moet aansluiten bij de kaders van het sociaal programma. Als gemeente Ede en Woonstede geven we veel prioriteit aan HEZ, wat ook betekent dat we in andere buurten in Ede mogelijk minder inzet kunnen plegen.

De Gebiedsvisie Hart voor HEZ 2040 en Visie Sociaal 2040 vormen het uitgangspunt van het sociaal-maatschappelijk raamwerk, samen met het rapport van de Raad van Volksgezondheid en Samenleving over het voorkomen en verminderen van bestaansonzekerheid.

Gebiedsvisie Hart voor HEZ 2040

Vanuit de Gebiedsvisie 2040 worden voor HEZ twee ambities nagestreefd:

1. De bewoner centraal: van overleven naar bloeien

Er is veel kracht en energie bij bewoners in de buurt. We bouwen daarop voort. We willen aansluiten bij de behoeften en inzetten op het verbeteren van de leefsituatie van de (huidige en toekomstige) bewoners. We pakken de achterstanden in HEZ op het gebied van inkomen, werk, wonen, gezondheid, leefbaarheid en veiligheid aan. Van overleven naar bloeien.

2. Integrale buurtaanpak: een plek waar het fijn wonen, werken en leven is

De buurt is de plek waar je veel bent en je aan verbonden voelt. Toch is het nu nog niet altijd schoon, heel en veilig voor bewoners. We willen van de buurt een plek maken waar het goed leven is. De buurt wordt dan gezien als een plek waar het fijn wonen, werken en leven is.

De Gebiedsvisie 2040 voor HEZ beschrijft als richtinggevend document waar we 2040 willen staan en wat we daarvoor te doen hebben. De visie laat stap voor stap zien hoe we de buurt verbeteren. Een buurt waar mensen prettig wonen en blij mee zijn. De kracht zit in het samenwerken aan een gedeeld doel; een 'buurt met uitzicht'. Iedereen telt mee. We hebben aandacht voor alle 2405 bewoners en hun verhalen. We zien de kracht van de bewoners uit 78 verschillende landen als iets positiefs. Nergens anders in Ede wonen zoveel verschillende culturen samen.

De Gebiedsvisie schetst richting 2040 een gebiedsconcept met drie onderliggende gebiedswaarden: Karakter, Perspectief en Impact. Het doel is om merkbare en meetbare impact te maken:

Gebiedswaarde	Toelichting
Karakter	Kracht en DNA van de buurt als uitgangspunt. Focus op samenwerking en groei. Aanmoedigen om actief bij te dragen.
Perspectief	Samen een omgeving creëren die iedereen ondersteunt en stimuleert om te groeien en bloeien. Je mag zijn wie je wilt zijn.
Impact	Resultaat gedreven positieve effecten. Actieve betrokkenheid van bewoners en instanties. Elk initiatief voegt structureel waarde toe aan een sterke en levendige buurt.

Visie Sociaal 2040

De Visie Sociaal 2040 schetst het toekomstbeeld voor gemeente Ede op sociaal vlak. De visie zet in op gezondheid en een toekomstbestendige basis voor zorg en ondersteuning. Vijf leidende principes vormen hierbij het uitgangspunt:

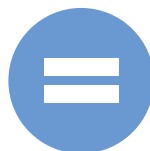
Voorkomen is beter dan genezen

We kijken breed naar gezondheid

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

We doen het samen

We investeren in gezamenlijke hulp

<p>Inzetten op basisvoorwaarden voor gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bestaanszekerheid ➤ Gezonde leefomgeving ➤ Leefstijl, gedrag, sociale vaardigheden ➤ Sociale verbinding <p>Versterken beschermende factoren en verminderen risicofactoren.</p> <p>Ondersteuning bij levensgebeurtenissen, zoals geboorte of verliezen van een baan.</p>	<p>Extra investeren in meest kwetsbare buurten.</p> <p>Focus vooral op ouderen, kinderen en jongeren en psychisch kwetsbare inwoners.</p>	<p>Samenwerken met bewoners en partners.</p> <p>Wat vindt gemeenschap zelf belangrijk?</p> <p>Wat kunnen mensen zelf of met sociale netwerk?</p>	<p>Van individuele naar collectieve voorzieningen.</p> <p>Normaliseren waar mogelijk.</p>
---	---	--	---

Rapport 'van overleven naar bloeien'¹

Het rapport 'van overleven naar bloeien' van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving beschrijft hoe bestaanszekerheid vergroot kan worden, op basis van de zelfbeschikkingstheorie. Volgens deze theorie zijn 3 basisbehoeften belangrijk om goed te kunnen functioneren en te kunnen bloeien. Dit zijn:

- **Autonomie:** je leven leiden in overeenstemming met je identiteit.
- **Competentie:** gevoel dat je vaardigheden hebt om te kunnen functioneren of om die te kunnen leren.
- **Verbondenheid:** verlangen naar interactie, verbinding en waardering.

Op basis van deze basisbehoeften beschrijft het rapport drie principes die toegepast moeten worden in hulp en ondersteuning om bestaansonzekerheid te voorkomen of verminderen:

1. **Maak beleid gericht op ontplooiing:** het geven van alleen geld is niet voldoende om mensen uit bestaansonzekerheid te helpen. Hiervoor moet ook geïnvesteerd worden in stabiele huisvesting, ontwikkelingskansen en een sterk sociaal netwerk. Daarnaast is het belangrijk om preventie en lichte ondersteuning voor langere periodes in te zetten. Zodat niet alleen wordt gefocust op wat nu kapot is, maar ook wordt geïnvesteerd in meedoen en het voorkomen van schade op de langere termijn.
2. **Maak ruimte voor sociale relaties:** bestaansonzekerheid heeft vaak een groot negatief effect op sociale relaties. Deze kunnen versterkt worden door bijvoorbeeld hulpverlening groepsgewijs aan te bieden of actief sociale steunstructuren te creëren.
3. **Zorg voor samenhangende ondersteuning:** bestaansonzekerheid gaat vaak samen met veel verschillende problemen. Het is belangrijk dat bewoners samenhangende of integrale hulp hierbij ontvangen, om te voorkomen dat zij te maken krijgen met een stapeling van hulp.

¹ Van overleven naar bloeien: bestaansonzekerheid voorkomen en verminderen | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (2024)

Signalen van bewoners

Sinds januari 2023 bezoekt Projectbureau Achter De Voordeur outreachend bewoners van HEZ. Per jaar worden zo'n twee flats bezocht, met een gemiddeld bereik van 80%. Uit deze huisbezoeken komen veel belangrijke signalen naar voren.

Signalen	Toelichting
Bereiken bewoners	
Vertrouwen van bewoners opbouwen vraagt om meerdere contactmomenten én snelle opvolging.	ADV had meerdere contactmomenten nodig, het liefst over een wat langere periode, om vertrouwen op te bouwen met bewoners. Pas daarna gingen bewoners echt vertellen wat er speelt en kon hulpverlening geboden worden.
Bewoners weten niet waar ze moeten zijn met vragen of hebben moeite vragen te stellen.	Er wordt een plek gemist om makkelijk binnen te lopen. Een plek voor 'alle' vragen. Waar je ook komt als je nog niet precies weet wat je vraag is of als je nog geen vraag hebt.
Bewoners worden door verschillende initiatieven benaderd.	Malkander, Thuis in Zuid, de Meerpaal etc. doen veel mooie dingen, maar soms gaat dit langs elkaar.

Signalen	Toelichting
Mentale gezondheid	
Veel bewoners geven aan eenzaam te zijn.	Veel bewoners kennen hun burens niet en leven geïsoleerd. Er is weinig sociale cohesie. De belangrijkste oorzaken die bewoners noemen zijn een taalbarrière, fysieke beperkingen en alleen wonen (met kinderen).
Veel bewoners hebben weinig veerkracht en verkeren in constante 'overlevingsstand'.	Belangrijke oorzaken zijn een laag inkomen en taalproblemen die ontwikkeling belemmeren.
Ongeveer een kwart van de bewoners heeft te maken met ernstige problematiek.	Deze problematiek gaat vaak over een sterk isolement, psychiatrische problemen, verslaving, financiële schaarste, vervuiling of overlastsituaties.
Sociale cohesie	
Weinig sociale contacten in verschillende flats.	Veel bewoners geven aan dat ze weinig mensen kennen in de flat of zelfs overlast van burens ervaren.
Bestaanszekerheid	
Veel vragen over én onbekendheid met wet- en regelgeving.	Veel mensen hebben niet de vaardigheden om zaken aan te vragen (o.a. taalbarrière en digitale barrière). Gevolg hiervan is dat mensen rechten mislopen of plichten niet nakomen.
Veel bewoners hebben zorgen over financiën.	Schuldenproblematiek o.a. door taalbarrière. Die mensen houden vaak het contact af. Veel achterstanden bij de Belastingdienst omdat inkomenswijziging niet op tijd wordt doorgegeven.
Fysieke gezondheid	
Veel bewoners voelen zich niet gezond.	Bewoners geven aan zich niet vitaal, energiek en gezond te voelen. Er is sprake van veel overgewicht.
Autisme bij jongeren.	ADV ziet opvallend veel jongeren met autisme.
Participatie	
In de Elskampflat relatief veel enthousiasme om vrijwilligerswerk te doen vergeleken met de andere flats.	10% geeft aan vrijwilligerswerk te doen en nog eens 10% geeft aan vrijwilligerswerk te gaan willen doen.
Veel bewoners hebben een uitkering, lage zelfredzaamheid.	Bewoners met taalproblematiek komen niet aan het werk. Moeders met kinderen blijven thuis. Veel bewoners hebben het beeld dat werken niet loont en heel veel gedoe oplevert.
Veel bewoners zijn vooral binnen.	Veel bewoners richten zich vooral op het leven binnen en zijn weinig betrokken bij wat er buiten hun voordeur gebeurt.
Taal	
Veel bewoners beheersen de Nederlandse taal beperkt. Terwijl er toch aanbod is.	Taalachterstand o.a. doordat bewoners geïsoleerd leven. Verschillende vormen van laaggeletterdheid; in Nederlandse taal, rekenvaardigheden en digitale vaardigheden.

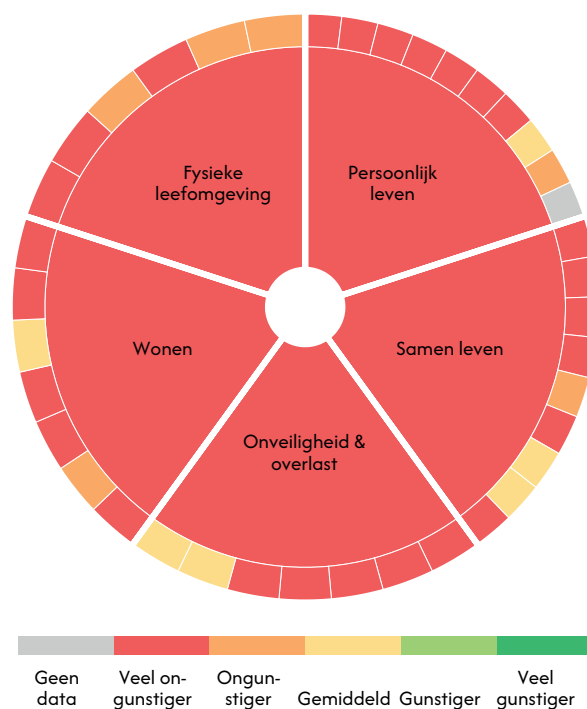

Signalen	Toelichting
Jeugd	
Jongeren willen een eigen plek om te verblijven.	De woningen zijn klein en jongeren zoeken elkaar graag op zonder ouderlijk toezicht.
Er zijn zo'n 70 minderjarige kinderen in de Elskampflat die we 'niet zien' en die opgroeien in armoede.	De meeste van de jonge kinderen zitten thuis. Buitenspelen is niet altijd vanzelfsprekend. Kinderen zijn vaker inactief/ hebben overgewicht.
Leefomgeving en woning	
Veel bewoners hebben last van zwerfafval.	Steeds meer zwerfafval geeft een verpauperd beeld van de wijk. Veel bewoners storen zich aan het zwerfafval.
Sommige flats zijn in slechte staat.	De gemeenschappelijke ruimtes (entree, lift, galerijen) ogen onverzorgd. Dit werkt verdere verloedering in de hand. Ook zijn de flats gehorig, wat regelmatig leidt tot overlast.
Bewoners zijn ontevreden over het groen onderhoud en hebben last van ongedierte.	Sommige groenstroken zijn slecht onderhouden. Dit trekt ongedierte aan en zorgt voor onveilige situaties.
Er zijn risico's rondom brand en veiligheid.	Balkons zijn volgepakt met (zwerf)afval. Periodes van droogte in combinatie met sigarettenpeuken zorgen voor meer risico op brand. Daarnaast zijn bewoners onvolledig verzekerd tegen brand.
Bewoners missen levendigheid.	Bewoners geven aan dat er weinig te doen is in de wijk en dat de winkels ver weg zijn.
Veiligheid	
Veel bewoners voelen zich onveilig.	Veel bewoners ervaren gevoelens van onveiligheid, vooral 's avonds in kelderboxen en op paden. O.a. hangjongeren, intimiderend gedrag en vervuiling en verloedering dragen hieraan bij.
Veel bewoners zijn meldingsmoe en zien dat er weinig gebeurt met hun signalen.	Bewoners hebben behoefte aan snel, laagdrempelig en persoonlijk contact en een terugkoppeling als het opgelost is.

Gebiedsanalyse

Uit de gebiedsanalyse van gemeente Ede blijkt dat HEZ op bijna alle onderdelen ongunstiger scoort dan het gemiddelde in Ede. Zo is de sociaaleconomische status substantieel lager dan gemiddeld in Ede. De SES-WOA score HEZ is -0,608 versus gemiddeld in Ede: 0,147 (Bron: CBS 2023). Relatief veel bewoners ontvangen bijstand en de arbeidsparticipatie is relatief laag. Daarnaast zijn er relatief veel schoolverlaters zonder startkwalificatie. De ervaren gezondheid van bewoners is minder goed dan gemiddeld Ede. Ook is de sociale cohesie in HEZ relatief laag en ervaren veel bewoners eenzaamheid. Bovendien voelen veel bewoners zich onveilig dan in andere buurten in Ede. Een uitgebreid overzicht van deze cijfers staat in bijlage 1.

In 2025 waren (tot oktober) ongeveer 90 zorgaanbieders voor jeugdhulp en WMO actief in HEZ. De kosten voor zorg en ondersteuning in HEZ zijn veel hoger dan gemiddeld in Ede. In 2023 waren de kosten voor WMO, jeugdhulp, participatiewet en kinderopvang in HEZ gemiddeld €2.400 per bewoner. In Ede lag dit gemiddeld tussen de €700 en €800 per bewoner.

Strategie en focus: wat gaan we in HEZ anders doen?

Sociale strategie

Om het verschil te maken in HEZ de komende jaren, willen we op een specifieke manier aan de slag gaan. Op basis van de beleidskaders, signalen van bewoners en professionals en de gebiedsanalyse hanteren we daarom de volgende sociale strategie:

- ▶ **Focus:** In algemene zin waken we bij de inzet steeds dat we focus behouden. We doen een aantal zaken goed, met aandacht, in plaats van een heleboel een beetje. Ook bekijken we per interventie hoe we de inzet zoveel mogelijk kunnen focussen op overkoepelende beschermende en risicofactoren en daarmee meerdere doelen kunnen dienen.
- ▶ **Aansluiten bij bestaande inzet en slim verbinden:** Het sociaal programma HEZ heeft veel raakvlakken met andere projecten en activiteiten van gemeente Ede. Een deel hiervan staat beschreven in bijlage 2. We sluiten vanuit het programma zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven en partners in HEZ. Ook maken we gebruik van een interventiemix: hoe kunnen we inzet koppelen en zo meerdere doelen bereiken?
- ▶ **Collectief aanbod:** We werken met elkaar samen en verwijzen warm door, zoveel mogelijk naar collectief aanbod in de buurt van de flats. Niet alle bewoners in HEZ kunnen zelf de stap zetten naar collectief aanbod. Deze bewoners zoeken we actief op en nemen we mee naar het collectieve aanbod.
- ▶ **Structureel en resultaatgericht:** We werken aan structurele, resultaatgerichte oplossingen die aansluiten bij belangrijke beschermende en risicofactoren in de buurt.
- ▶ **Ongelijk investeren:** We zetten doelbewust een stap extra in HEZ vergeleken met andere buurten in Ede met als doel om het verschil te maken. Op dit moment investeren we vaak al ongelijk aan de achterkant. Maar we gaan juist 'vooraf' ongelijk investeren voor gelijke kansen.

- ◆ **Preventie en basisvoorwaarden:** We leggen de focus op preventie, door de belangrijkste basisvoorwaarden voor gezondheid te verbeteren.
  - ◆ **Aansluiten bij levensgebeurtenissen:** Levensgebeurtenissen zijn momenten waarop vaak veel stress wordt ervaren en waarop veel dingen tegelijkertijd moeten worden geregeld. We richten hulp, aandacht en ondersteuning in rondom levensgebeurtenissen, zoals verhuizen (bijvoorbeeld in de periode tot 2030 voor de bewoners van de Van Eekelenflat), een nieuwe baan, scheiden, kinderen krijgen en het verliezen van een baan.
  - ◆ **Aandacht voor de jeugd:** De jeugd heeft de toekomst. Door jongeren een goede start te geven, kunnen we problemen later in hun leven helpen voorkomen. Daarom besteden we specifieke aandacht aan de jeugd van HEZ waar relevant.

- ◆ **Versterken van de gemeenschap:** We helpen bewoners hun gemeenschap te versterken, waardoor bewoners zich meer verbonden voelen en problemen makkelijker zelf kunnen oplossen.
  - ◆ **Wendbaar en adaptief:** We sluiten flexibel aan bij bewoners; bij hun kracht, mogelijkheden, wensen en behoeftes.
  - ◆ **Cultuursensitief:** De achtergrond en ervaringen van bewoners heeft veel invloed op hoe zij grip, perspectief en vertrouwen ervaren en wat zij daarin wensen. We werken cultuursensitief, door:
    - 1) iedereen met een open, nieuwsgierige blik te benaderen, waarbij we ons oordeel uitstellen,
    - 2) ons bewust te zijn dat onze eigen context invloed heeft op onze houding richting anderen,
    - 3) ons bewust te zijn van de invloed van iemands achtergrond op iemands identiteit en perspectief, en
    - 4) nieuwsgierig te zijn naar de invloed van onze culturele achtergrond op ons gedrag, houding en manier van kijken. Bij de projecten die we starten, vragen we bewoners met verschillende culturele achtergronden vooraf om mee te denken.

Focusthema's

De komende jaren ligt de focus van het sociaal programma op het bevorderen van bestaanszekerheid, de basis voor gezondheid en welzijn. Het doel is dat bewoners vertrouwen ervaren en grip en perspectief hebben op hun leven. Of, zoals het rapport van de RVS (hoofdstuk 3) beschrijft, dat bewoners zich kunnen ontplooiën en kunnen bloeien.

Op basis van beleidsvoornemens, signalen van bewoners, de gebiedsanalyse en gesprekken met partners geven we binnen het sociaal programma HEZ prioriteit aan 4 thema's:

1. Inkomen en schulden

Strategisch doel: Meer bewoners hebben via een betaalde baan voldoende en een voorspelbaar inkomen en minder bewoners hebben (structurele) geldzorgen.

Met dit doel dragen we bij aan de basis van bestaanszekerheid. Met 'voldoende inkomen' bedoelen we dat bewoners eventuele tegenslagen kunnen opvangen.

2. Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning

Strategisch doel: Informatie, aanbod en ondersteuning is beter toegankelijk en begrijpelijk en sluit beter aan bij de behoefte van de bewoner.

Met dit doel dragen we bij aan dat meer bewoners weten waar ze met hun vragen naartoe kunnen en dat dit laagdrempelig en dichtbij aanwezig is. Ook bereiken we meer bewoners met mogelijkheden en regelingen. We zorgen ervoor dat hulp passend en duurzaam wordt ingezet; zoveel mogelijk binnen het dagelijks leven en in het eigen netwerk, met waar nodig formele hulp of zorg.

3. Sociale cohesie

Strategisch doel: Meer bewoners hebben verbinding met anderen en een netwerk dichtbij.

Met dit doel dragen we bij aan een groter gevoel van verbondenheid van bewoners met de buurt, een betere ervaren veiligheid en hogere betrokkenheid van bewoners.

4. Vertrouwen in en optimisme over de buurt

Strategisch doel: Meer bewoners ervaren een positief gevoel en optimisme als het gaat om hun buurt.

Met dit doel dragen we bij aan een beter imago van HEZ als buurt in Ede.

Longlists inzet per thema

Hieronder volgt per thema een longlist van voorstellen en ideeën om het anders te gaan doen tussen 2025-2030. Alle voorstellen en ideeën zijn bedoeld om een indruk te geven van concrete inzet in HEZ. Met een aantal projecten zijn we al gestart of gaan we starten. Deze zijn met een **◆** aangegeven. In de doorvertaling naar jaarplannen maken we concrete keuzes voor verdere inzet en leggen we die vast. We brengen daarbij de benodigde focus aan en kennen financiële middelen toe.

1. Inkomen en schulden

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
GELDZORGEN VOORKOMEN (primaire preventie)		
Inkomensregelingen ambtshalve verstrekken	Bewoners hoeven geen aanvraag meer te doen, maar ontvangen een inkomensregeling wanneer hun inkomen lager is dan 130%.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
Passende inkomensregelingen voor werkenden	Meer overlappende inkomensregelingen om een inkomensval bij elke grens van het bestaansminimum te voorkomen. Daarnaast behouden bewoners die starten met een baan nog enige tijd hun inkomensregeling als buffer bij tegenslagen. Daarmee zorgen we ervoor dat werken financieel loont en dat inwoners een voorspelbaar inkomen houden als zij aan het werk zijn. Hierdoor verkleinen we de stap om te starten met werken.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
Intensievere toeleiding naar scholing en werk	Intensievere en persoonlijker toeleiding naar scholing en werk. Hierbij sluiten we aan bij de ervaringen, overtuigingen en wensen van de bewoner. We zoeken naar een passende vervolgstap in de persoonlijke ontwikkeling, passend bij de (culturele) context en waarden van de bewoner. Bij de stap naar een baan kijken we niet alleen vanuit financieel perspectief, maar zorgen we ook dat deze stap bijdraagt aan gezondheid en vitaliteit van de bewoner.	-
Actief informeren bij levensgebeurtenissen	Signaleren welke levensgebeurtenissen bewoners doormaken, om hen actief en gerichte informatie te geven over mogelijke impact op hun financiële situatie.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
➤ Lesprogramma 'Hoe word je rijk?'	Interactief lesprogramma op VO-scholen en MBO-scholen door Money Start. Om te voorkomen dat jongeren in HEZ in de schulden komen.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
➤ Inzet van ervaringsdeskundigheid	We leiden twee ervaringsdeskundigen op rondom bestaanszekerheid. Deze ervaringsdeskundigen denken vanuit hun eigen ervaring mee over beleid rondom inkomen en schulden en hoe dat beter aan kan sluiten op de wensen en behoeften van de bewoner. Ook kunnen ervaringsdeskundigen helpen bij het bereiken en ondersteunen van bewoners en het overbruggen van verschillen tussen professionals en bewoners.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
GELDZORGEN EN SCHULDEN VROEG SIGNALEREN (secundaire preventie)		
➤ Actief erop af	We pakken vroegsignalering en soortgelijke interventies in HEZ intensiever op (nu door ADV) dan in andere buurten. Dit project is al gestart.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
Vroegsignalering van schulden bij jongeren	We signaleren betalingsachterstanden bij jongeren en/of zorgen ervoor dat jongeren op tijd hulp weten te vinden bij geldproblemen.	Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
HULP BIJ SCHULDEN EN VOORKOMEN VAN TERUGVAL (tertiaire preventie)		
<p>➤ Gerichte schuldaanpak</p>	<p>We zoeken naar een structurele en resultaatgerichte interventie die een positieve bijdrage levert aan de bestaanszekerheid van bewoners (meer grip/ minder stress), passend binnen de Edese context. Door een werkgroep van de gemeente Ede en Woonstede wordt een voorstel gemaakt voor zo'n aanpak, op basis van een analyse van de huidige situatie.</p>	<p>Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning</p>

2. Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
LAAGDREMPELIGE HULP EN ONDERSTEUNING		
<p>➤ Eén vraagloket</p>	<p>We creëren laagdrempelige plekken in de buurt/flats waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en terecht kunnen met vragen over financiën, huisvesting, gezondheid, werk of andere levensdomeinen. Op deze plekken werken partijen samen onder één vlag vanuit gezamenlijke waarden. Naamgeving van het loket is relevant i.v.m. de lage drempel die we nastreven: bijvoorbeeld loket of één plek voor vragen. Het vraagloket is al gestart in HEZ.</p>	<p>Sociale cohesie, inkomen en schulden</p>
<p>➤ Doorontwikkeling vraagloket – Proeftuin ‘We doen het anders in HEZ’</p>	<p>We werken aan verdere doorontwikkeling van het loket, samen met relevante partners en met bewoners. We creëren een laagdrempelige plek, dichtbij de flat of in de buurt, waar bewoners hun vragen op allerlei leefgebieden kunnen stellen (ook als zij nog niet weten wat hun vraag is). Deze plek is beschikbaar voor alle bewoners; met of zonder vragen. Het uitgangspunt is dat hulp passend, samenhangend en duurzaam wordt ingezet; zoveel mogelijk binnen het dagelijks leven en het eigen netwerk, met waar nodig (in)formele hulp of zorg. Mogelijk breiden we de functie van deze plek nog verder uit. Bijvoorbeeld door ook taalaanbod aan te bieden op deze plek. Of door bewoners de mogelijkheid te geven meldingen te doen via deze plek en hen daar ook een terugkoppeling over te geven. We verkennen ook de mogelijke rol van het ENVO.</p>	<p>Sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt, inkomen en schulden</p>
<p>➤ Aanpak achter de voordeur</p>	<p>We gaan proactief in gesprek met bewoners om signalen op te halen en hulpvragen te beantwoorden. Sinds 2023 zetten we in HEZ in op deze aanpak. Vanaf eind 2025 en in 2026 wordt in de flats Van Eekelen en Merlijn extra ingezet met de ADV-aanpak, vanwege de herstructureringsplannen.</p>	<p>Inkomen en schulden</p>
<p>Training outreachende aanpak</p>	<p>Lokale partners die werkzaam zijn in HEZ worden getraind en gecoacht in een outreachende aanpak. Dit betekent dat zij aanwezig zijn in het dagelijks leven van bewoners, zonder dat bewoners naar hen toe moeten komen. We verkennen wat nodig is om meer bewoners te bereiken en trainen professionals daarop.</p>	<p>Inkomen en schulden</p>
<p>Beschikbare hulp en ondersteuning zichtbaar maken</p>	<p>We maken de beschikbare hulp en ondersteuning op verschillende manieren zichtbaarder voor bewoners. Bijvoorbeeld door een QR-code waar bewoners informatie op kunnen vinden over het aanbod of doorgestuurd kunnen worden naar het loket. Of door jaarlijks een braderie van (hulp)aanbod in de buurt te organiseren.</p>	<p>Inkomen en schulden, sociale cohesie</p>

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
Taalaanbod en cursussen voor digitale vaardigheden in de buurt	We zorgen dat taalaanbod en aanbod voor het verbeteren van digitale vaardigheden dichtbij in de buurt aanwezig zijn. We verkennen of dit aanbod gecombineerd kan worden met het vraagloket of de ontmoetingslocaties. Daarmee verlagen we de drempel voor bewoners om hun basisvaardigheden te verbeteren.	Inkomen en schulden, sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt

FOCUS HULP EN ONDERSTEUNING

Goede analyse beschikbare aanbod en organisaties	In HEZ zijn veel verschillende partners actief, zowel in de zorg (jeugdhulp en WMO) als in de sociale basis. Met een goede analyse brengen we het volledige aanbod en de organisaties in kaart. Voor de zorgaanbieders zoeken we ook uit welke aanbieders het grootst zijn in HEZ (o.b.v. aantal cliënten).	
Meer focus in aanbod en organisaties in HEZ	We verkennen of meer focus en onderlinge afstemming kan worden aangebracht in het aanbod van verschillende organisaties in HEZ, zowel voor zorgorganisaties als voor organisaties in de sociale basis. Hierbij maken we gebruik van de inzichten vanuit de onderzoeksopdracht 'versterking sociale basis'. Ook verkennen we welke rol het Edes Netwerk Vrijwillige Ondersteuning (ENVO) hierin kan hebben.	Inkomen en schulden, sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt
Huishoudelijke hulp anders organiseren	We verkennen of huishoudelijke hulp effectiever aangeboden kan worden door het aantal aanbieders in de buurt te verminderen. Ook verkennen we of aanbieders hierdoor een grotere signalerende en verbindende rol in de buurt kunnen oppakken.	-
► Collectief aanbod	Verschuiven van individueel naar collectief aanbod, zo dicht mogelijk bij de flats. Zo creëren we ook onderlinge steun en verbondenheid.	Sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt
Talentontwikkeling jeugd	Extra inzet op talentontwikkeling van de jeugd, samen met partners als Astrant, Skill School en Malkander. Ook geven we extra aandacht aan jongeren die dreigen uit te vallen van school, samen met Leerplicht en het Doorstroompunt. Zo dragen we bij aan een betere startpositie voor de jeugd op de arbeidsmarkt.	Inkomen en schulden, sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt

BEGRIJPelijke HULP EN ONDERSTEUNING

Trainingen in aansluiten bij basisvaardigheden en taalachterstanden	Training voor lokale professionals om (nog) beter aan te sluiten bij de vaardigheden en het taalniveau van bewoners. Zodat de hulp en ondersteuning voor alle bewoners begrijpelijk is.	-
--	---	---

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
Training brede gespreksvoering	Training voor lokale professionals om een brede uitvraag te kunnen doen aan de hand van positieve gezondheid of een vergelijkbaar gedachtegoed.	Inkomen en schulden, sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt
Informatie vertalen	Professionals krijgen de vrijheid om informatie te vertalen wanneer een bewoner de Nederlandse taal onvoldoende beheerst.	-
VERBINDING MET MEDISCH DOMEIN		
<p>➤ Welzijn op recept plus</p>	<p>Welzijn op recept plus biedt ondersteuning voor bewoners die bij de huisarts komen met aanhoudende lichamelijke klachten waar geen medische oorzaak voor te vinden is. Een bewoner ervaart problemen op meerdere levensdomeinen en verkeert (nog) niet in een acute crisis. Samen met een welzijnscoach gaat de bewoner aan de slag met deze problemen op de verschillende levensdomeinen. Hierbij vormen de wensen van de bewoner het uitgangspunt. Ook wordt er rekening mee gehouden dat gezondheid en eigen regie in diverse culturen anders wordt beleefd en vormgegeven.</p>	<p>Inkomen en schulden, sociale cohesie, vertrouwen en optimisme over de buurt</p>
<p>➤ Verbinding met project versterken 1e lijn</p>	<p>Vanuit het project versterken 1e lijn wordt gewerkt aan hechte wijkverbanden. Er zijn kansen om de inzet vanuit dit project in HEZ te verbinden aan inzet vanuit het programma. Bijvoorbeeld het opzetten van buurtnetwerken en de samenwerking rond de toegang van zorg en ondersteuning voor bewoners.</p>	-
<p>Aansluiten bij projecten van mentaal vitaal</p>	<p>Vanuit de IZA-coalitie mentaal vitaal wordt gewerkt aan verschillende projecten op het gebied van preventie van en ondersteuning bij mentale problematiek. Er zijn kansen voor HEZ om aan te sluiten op het preventieprogramma en de laagdrempelige steunpunten. Ook kan een huisarts in HEZ betrokken worden bij de uitrol van het triage- en coördinatiepunt mentale gezondheid.</p>	<p>Sociale cohesie</p>

3. Sociale cohesie

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
KRACHT VAN DE BUURT BENUTTEN		
Buurt-/flatnetwerk	We stimuleren een beweging waarin bewoners elkaar leren kennen en elkaar ondersteunen en versterken. Naast fysieke ontmoetingslocaties zetten we in op verbindingen versterken, talenten van bewoners in beeld brengen en zoeken naar buurtbewoners die willen bijdragen. Hierbij maken we gebruik van de lessen van de pilot Wij Lunteren en bestaande inzet in HEZ om het buurtnetwerk te versterken. Ook kijken we naar inzet op verschillende niveaus; flat, meerdere flats en buurt.	Vertrouwen en optimisme over de buurt
Flatverbinders/ gallerijverbinders	Via gerichte woningtoewijzing selecteren we bewoners op motivatie. Deze bewoners hebben een opdracht om sociale verbinding te stimuleren en medebewoners te helpen passende ondersteuning te vinden. Bij de selectie van flatverbinders/gallerijverbinders houden we ook rekening met cultuursensitiviteit.	Vertrouwen en optimisme over de buurt
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Verschillende culturen blijven vieren 	We blijven de kracht van de verschillende culturen in HEZ benadrukken en vieren. Bijvoorbeeld door kleurrijke evenementen. Of door activiteiten op de ontmoetingsplekken die gericht zijn op het uiten van verschillende culturele achtergronden.	Vertrouwen en optimisme over de buurt
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Community builders 	We zetten structureel community builders in voor gemeenschapsgerichte buurtversterking, waarbij we een link maken met de flat- en gallerijverbinders leggen om meer impact te maken.	Vertrouwen en optimisme over de buurt
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Meer ontmoetingsplekken 	We werken aan een openbare ruimte met hogere verblijfskwaliteit en fysieke ontmoetingsplekken binnen. Tijdelijk (8-15 jaar) komen er paviljoens (twee buurthuis kamers) in HEZ als fysieke ontmoetingsplekken. Dit doen we in samenwerking met bewoners en met behulp van de Wijkendeal van de provincie Gelderland. Op termijn wordt de Meerpaal verplaatst naar HEZ.	Vertrouwen en optimisme over de buurt
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Activiteiten en evenementen bij ontmoetingslocaties en in openbare ruimte 	Ontmoetingsplekken alleen zijn niet voldoende. Activiteiten en evenementen op deze locaties zijn een aanvullend middel om ontmoeting te stimuleren. Hierbij geven we zoveel mogelijk eigenaarschap aan bewoners. Activiteiten sluiten aan bij hun behoeften en bewoners hebben een actieve rol inde voorbereiding. We maken gebruik van goede voorbeelden op andere plekken, zoals bijvoorbeeld de Essenburg in Ede-Veldhuizen.	Vertrouwen en optimisme over de buurt

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
<p>➤ Jeugdloop</p>	<p>Bij de invulling van de ontmoetingsplekken en activiteiten besteden we expliciet aandacht aan de wensen van jongeren voor onderlinge ontmoeting. Ook openen we eind 2025 een jeugdloop in de voormalige wijkpost Al Amana.</p>	<p>Vertrouwen en optimisme over de buurt</p>
<p>Bekendheid van aanbod vergroten</p>	<p>We gebruiken verschillende kanalen en manieren om de bekendheid van de activiteiten en evenementen onder bewoners te vergroten. Bijvoorbeeld door communicatie in verschillende talen, rolmodellen of sleutelfiguren in te zetten, bewoners vragen wie zij de volgende keer meenemen, een app, de moskee en kerken te betrekken, een buurtstrip of door bewoners thuis op te halen.</p>	<p>-</p>

4. Vertrouwen in en optimisme over de buurt

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
(ERVAREN) VEILIGHEID VERBETEREN		
➤ Plintenkracht	We zetten plintenkracht in om meer sociale controle en een betere ervaren veiligheid in de directe omgeving van de flats te realiseren. We ontwikkelen hiervoor een aanpak die de plinten levendiger en minder anoniem maken. In samenspraak met bewoners geven we hier invulling aan met mogelijkheden voor woningen, maatschappelijke voorzieningen en ondernemingen.	Inkomen en schulden, sociale cohesie, toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning
➤ Werkgroep schoon, veilig en heel	Een aantal professionals en bewoners werken samen aan een betere ervaren veiligheid in de buurt, op basis van signalen over oorzaken van onveiligheid. Ook zetten zij zich in voor minder vervuiling en vernieling in de buurt. De werkgroep betreft zoveel mogelijk andere bewoners van HEZ bij haar inzet.	Sociale cohesie
Goed gedrag belonen	We belonen bewoners voor het meedenken en -bouwen aan de buurt en voor het inzamelen van afval. Ook delen we positieve verhalen over bewoners.	Inkomen en schulden
Rolmodellen	We zetten rolmodellen in als positief voorbeeld voor jongeren en om de onderlinge verbondenheid tussen jongeren te stimuleren. Deze rolmodellen vormen een broer en zus in de buurt voor jongeren.	Sociale cohesie
INVLOED OP DE BUURT		
➤ Bewoners denken én bouwen mee	Bij de gebiedsontwikkeling vragen we bewoners niet alleen om mee te denken in de plannen, maar nodigen we hen ook uit om concreet mee te bouwen. In de eerste jaren doen we dat o.a. via Placemaking en de paviljoens (buurthuis kamers). Zo gaan inwoners zich meer eigenaar voelen van de buurt. We betrekken hierbij ook specifiek de doelgroep (hang) jongeren.	Sociale cohesie
Actieonderzoek: inclusieve participatie als preventieve kracht	Samen met de CHE starten we een PD traject over inclusieve participatie. Met een actieonderzoek verkennen we: Wat is er nodig en wat draagt bij om, samen met inwoners, organisaties uit zorg en welzijn, de gemeente en Woonstede te bouwen aan een gezonde wijk met een sterke inclusieve sociale basis? Naast het ontwikkelen van kennis, richt de aanpak zich op het stimuleren van sociale verandering, het aanpassen van werkwijzen en het ontwikkelen van initiatieven.	Sociale cohesie
➤ Sociaal ondernemen in de buurt	Betaalde banen en scholingsmogelijkheden in de buurt, als opstap naar betaald werk.	Inkomen en schulden, sociale cohesie

Wat?	Toelichting	Directe bijdrage aan andere thema's
ONDERSTEUNING BIJ VERHUIZING		
<p>➤ Social support team</p>	<p>We helpen bewoners zo goed mogelijk de stressvolle levensgebeurtenis van verhuizen te doorstaan. Hierbij houden we er rekening mee dat alle stress rondom de verhuizing kan leiden tot een verminderd doenvermogen. We hebben daarom aandacht voor duidelijke informatie voor bewoners over de sloop en herstructurering met een duidelijk tijdsplan. Ook zorgen we voor praktische hulp tijdens de verhuizing en een warm welkom voor nieuwe bewoners. We hebben hierbij aandacht voor zowel de huidige bewoners als nieuwe bewoners. Dit social support team gaat in eerste instantie aan de slag in de Van Eekelen flat.</p>	<p>Toegankelijke en begrijpelijke hulp en ondersteuning, sociale cohesie, inkomen en schulden</p>

Monitoring

Om de voortgang op bovenstaande strategische doelen te meten, is het essentieel om systematisch en integraal te monitoren en daarvan te leren. Er is een monitoringsplan opgesteld voor het gehele programma Hart voor HEZ 2040 om de uitvoering en impact van maatregelen te meten en bij te sturen waar nodig. De doelen van monitoring zijn:

- Objectief inzicht geven in voortgang (verantwoording).
- Signaleren wat wel en niet werkt (bijsturing).
- Creëren van een lerende en adaptieve aanpak.
- Samen betekenis geven aan cijfers via beleving en verhalen.

In het monitoringplan van het programma HEZ zijn de doelen vertaald naar concrete monitorings-indicatoren. We monitoren prestaties (proces/output) en het effect (outcome), op individueel niveau en buurtniveau.

Plan-Do-Check-Act cyclus

We doorlopen een jaarlijkse Plan-Do-Check-Act cyclus voor het sociaal-maatschappelijk raamwerk. De basis hiervoor staat beschreven in de monitoringsaanpak. Op basis van deze cyclus passen we het raamwerk aan waar nodig. Dit raamwerk is dus een dynamisch document.

Maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA)

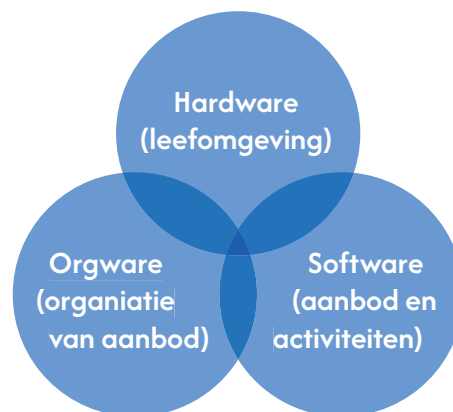
We voeren een maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) uit voor het overkoepelende programma Hart voor HEZ 2040. Via deze analyse kijken we niet alleen naar directe financiële effecten van de inspanningen, maar ook naar bredere maatschappelijke effecten die de kwaliteit van leven beïnvloeden, zoals leefbaarheid, gezondheid en sociale cohesie. Zo brengen we het maatschappelijk rendement van de investeringen in beeld. Hierbij kijken we naar alle investeringen, zowel fysiek als sociaal, en naar de effecten voor bewoners, de gemeente en andere betrokken partijen. Deze MKBA ondersteunt de Gemeente Ede en Woonstede bij het nemen van weloverwogen beslissingen.

Verbinding sociale en ruimtelijke programmaliijnen HEZ

In het overkoepelende Programmaplan 2025-2030 voor HEZ zetten we in op een samenhangende aanpak waarin fysieke investeringen en sociale interventies elkaar versterken. Naast inzet op bestaanszekerheid (via het sociaal programma), vindt veel inzet plaats in HEZ op het creëren van een veilige, gezonde en prettige leefomgeving. Om van HEZ een buurt met uitzicht te maken en bovenstaande strategische doelen te bereiken, is het essentieel om ruimtelijke en sociale inzet te combineren. Fysieke aanpassingen (hardware) leiden namelijk niet direct tot verandering in gedrag. Hiervoor zijn ook een goede software (aanbod en activiteiten) en orgware (organisatie van aanbod) belangrijk². Door samenwerking zorgen we ervoor dat de ruimtelijke aanpassingen ook bijdragen aan het verbeteren van de sociale context van HEZ.

² BVO model - kenniscentrum sport en bewegen

Wat en hoe?

Vanuit het sociaal programma is er een belangrijke adviserende rol in de ruimtelijke ontwikkelingen in HEZ. Om de leefomgeving veilig, gezond en prettig te maken, beschrijft Platform31 vijf belangrijke sociaal-ruimtelijke thema's³:

- ◆ Voldoende aantrekkelijke plekken voor ontmoeten
- ◆ Nabijheid/toegankelijkheid van voorzieningen en openbaar vervoer
- ◆ Een beweegvriendelijke omgeving
- ◆ Voldoende, aantrekkelijk groen (en blauw)
- ◆ (Ervaren) veiligheid van plekken

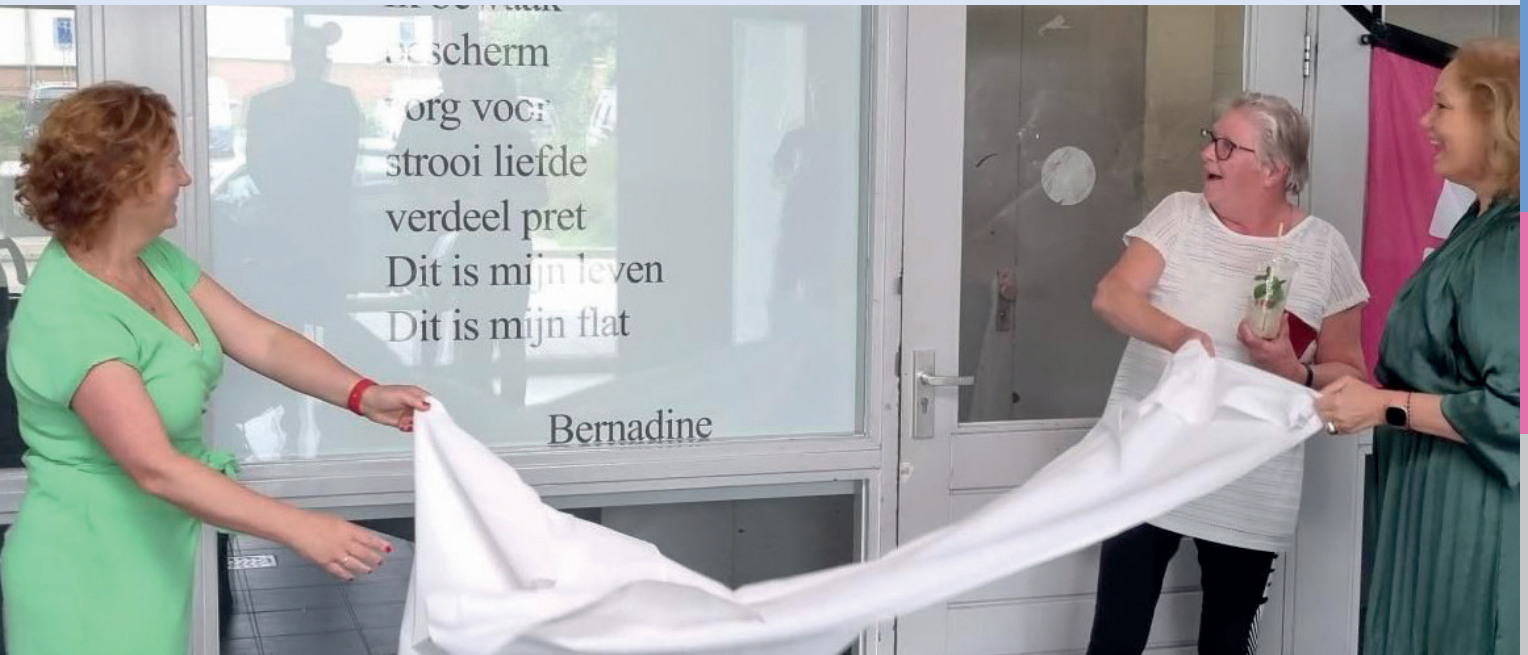
Voor al deze aspecten geldt het belang van het verbinden van hardware, software en orgware. Goede integratie van deze sociaal-ruimtelijke thema's in het stedenbouwkundig raamwerk draagt bij aan de strategische doelen van zowel het ruimtelijk als sociaal programma. Vanuit het sociaal programma HEZ blijven adviseren over bovenstaande thema's door o.a. goed aangehaakt te blijven bij het stedenbouwkundig raamwerk en de verdere uitwerking daarvan

Parallel aan het sociaal-maatschappelijk raamwerk is gewerkt aan het stedenbouwkundig raamwerk. Kernelementen van het stedenbouwkundig raamwerk zijn:

- ◆ Verbonden met andere buurten
- ◆ Nieuwe burens
- ◆ Van parkeren naar park
- ◆ Hart van HEZ (voorzieningshart)
- ◆ De kleedjes van HEZ (ontmoeten en thuisvoelen centraal)
- ◆ Plintenkracht (meer levendigheid op begane grond)
- ◆ Doorbreken van de wand

Dit biedt een fundament voor veel activiteiten en projecten die vanuit het sociaal programma worden opgepakt. Het is belangrijk dat al deze inzet, projecten en activiteiten blijvend in samenhang worden opgepakt. Het programma faciliteert hierin, ook in de verbinding met samenwerkingspartners, zoals scholen en het buurthuis. Daarnaast zoeken de gemeente en Woonstede naar een marktpartij voor de gebiedsontwikkeling die veel aandacht heeft voor sociale factoren. Bijvoorbeeld door het leveren van een sociaal projectleider en andere maatregelen. Ook is bij de sloop van de flats extra aandacht voor de ondersteuning van bewoners die het betreft.

³ Handreiking naar een sociaal-ruimtelijke agenda voor de leefomgeving in de wijk - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio

Om goede uitvoering te geven aan het sociaal programma zetten we in op stevige coördinatie, supervisie en een poortwachtersfunctie. Deze poortwachter weegt nieuwe ideeën, voorstellen, pilots en interventies. De poortwachter kijkt met stakeholders of nieuwe ideeën passen binnen de kaders van het sociaal programma, de planning en de timing en of deze aansluiten bij de andere inzet. Idealiter binnen het Transformatieteam HEZ en in afstemming met het Dedicated team HEZ-Sociaal.

Daarnaast is goede samenwerking tussen de gemeente en Woonstede, binnen de gemeente en met de sociale partners en bewoners in HEZ noodzakelijk om de doelen van het sociaal programma HEZ te bereiken. Hieronder beschrijven we op welke niveaus we samenwerken en op welke manier.

Samenwerking met Woonstede

Gemeente Ede en Woonstede hebben in 2024 een intentieovereenkomst getekend om programmatisch samen te werken aan HEZ. Regelmatig hebben Woonstede en gemeente Ede een bestuurlijk overleg over HEZ. De voortgang van het sociaal programma HEZ wordt hierin besproken wanneer daartoe aanleiding is. Daarnaast richten we een Transformatieteam op dat vanaf 2026 de centrale spil in de samenwerking vormt.

Samenwerking binnen de gemeente

Via een maandelijks overleg bespreken de coördinerend portefeuillehouder voor HEZ en de portefeuillehouders sociaal domein de voortgang van het (sociaal) programma Hart voor HEZ 2040.

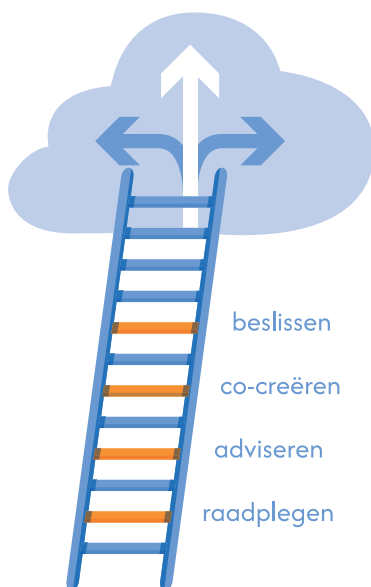
Samenwerking met en tussen partners

De signalen van partners vormen een belangrijk uitgangspunt voor het sociaal programma HEZ, waaronder de input vanuit het wijkteam Ede-Zuid - werkgroep HEZ. Daarnaast hebben partners tijdens een bijeenkomst in oktober 2025 waardevolle input geleverd op interventieniveau.

Op dit moment zijn in HEZ veel verschillende sociale en maatschappelijke partners actief (>90!). Hierdoor is het voor bewoners niet altijd duidelijk welke partner waarvoor verantwoordelijk is. Ook vinden de betrokken partijen elkaar niet altijd op de juiste wijze. Meer focus en samenhang in de inzet in HEZ kan helpen om de doelen van het sociaal programma te bereiken. De beleidsadviseurs van het sociaal domein verkennen daarom via de programma's van eisen en onderling contact mogelijkheden voor andere afspraken met sociale en maatschappelijke partners.

Samenwerking met bewoners

Signalen van bewoners van HEZ vormen de basis voor de thema's die beschreven zijn in het sociaal-maatschappelijk raamwerk. In de verdere uitwerking van het sociaal-maatschappelijk raamwerk worden bewoners betrokken op tactisch en operationeel niveau. Op tactisch niveau betrekken we bewoners in de vorm van raadplegen en adviseren (zie Edese Participatie Aanpak). Dit geldt bijvoorbeeld voor het maken van de jaarlijkse uitvoeringsplannen. Op operationeel niveau zetten we in op co-creatie voor de concrete invulling en evaluatie van projecten. We vragen bewoners om hun ervaringskennis en -deskundigheid in te brengen. We stimuleren actieve betrokkenheid van een aantal bewoners, via sleutelfiguren. Daarnaast nodigen we alle bewoners uit om mee te doen aan concrete activiteiten binnen projecten.

Communicatie

Bewoners

Met een communicatie-aanpak die eigen is aan HEZ, bouwen we aan een integrale werkwijze waarbij de bewoner daadwerkelijk centraal staat. Niet alleen als ontvanger van boodschappen, maar ook als actieve deelnemer en samenwerkingspartner in het gesprek over de toekomst van de buurt. Communicatie is een strategisch instrument dat verbindt, vertrouwen bouwt en bijdraagt aan de nieuwe identiteit van het buurt (het positieve gevoel en optimisme). In de communicatie besteden we expliciet aandacht aan bewoners die de Nederlandse taal en culturele normen mogelijk anders interpreteren.

Partners

Voor het uitvoeren van het sociaal programma is het belangrijk dat we vanuit een vernieuwde communicatiestrategie voor partners manieren vinden waarop we elkaar beter informeren, samenwerking soepeler verloopt en we elkaar versterken. We willen dat betrokken partners beter weten wat er van hen verwacht wordt en hoe hun bijdrage past in het grotere geheel. Zodat zij met liefde en lef beter hun werk binnen HEZ kunnen doen. We gaan vanaf 2026 met het communicatieframe HEZ-partners aan de slag. Het doel is om samenwerking en verbinding tussen HEZ-partners te versterken met duidelijke, toegankelijke en structurele communicatie. Hierbij maken we gebruik van vaste vormen met een afgesproken frequentie.

Onze gebiedswaarden doorvertaald in de communicatie-aanpak:

KPI's

KARAKTER:

- We zijn transparant/open
- We zijn positief
- We werken gelijkwaardig

PERSPECTIEF:

- We zijn één
- We zijn kleurrijk
- We doen het goede

IMPACT:

- We werken actiegericht
- We zijn ambitieus
- We meten onze inspanningen

Deze KPI's sluiten aan bij de uitgangspunten uit de Gebiedsvisie 2040 Hart voor Hoogbouw Ede-Zuid. Ze maken concreet hoe we onze kernwaarden vertalen naar meetbare en zichtbare samenwerking.

Structurele middelen

Het financieel kader voor het sociaal programma HEZ vindt zijn basis in het programmaplan HEZ 2025-2030. Daarin maken we onderscheid tussen 3 programmalijnen: Bestaanszekerheid, Leefomgeving en Organisatie. Vanuit de jaarplannen de volgen na vaststelling van dit SMT wordt focus aangebracht in de sociale inzet en worden financiële middelen gekoppeld aan deze inzet. Waar relevant wordt ook een relatie gelegd met de jaarplannen vanuit de Gebiedsagenda Ede-Zuid en Bennekom en de financiële middelen die daaraan verbonden zijn. En de accounts van partners die actief zijn in de buurt.

Incidentele middelen

Incidentele middelen worden de komende jaren ingezet voor innovatieve interventies die in een afgebakende periode worden uitgevoerd. Deze middelen worden veelal via investeringsbesluiten, fondsaanvragen of subsidies beschikbaar gesteld.

Externe middelen

Zowel vanuit Rijk, provincie, overige instanties en verschillende bedrijven uit Ede en de regio worden mogelijke geldstromen in kaart gebracht en samenwerkingen verkend.

Meer impact met inzet van bestaande middelen

Veel partijen vanuit het sociaal domein zijn actief in HEZ en dat aantal neemt niet af. Deze bestaande inzet kan – op basis van de koers en prioriteiten vanuit het regieoverleg en de gebiedsvisie – een andere focus krijgen. Mogelijk verschuiven hierdoor bestaande opdrachten en budgetten, waardoor partners samen en buurtgericht nieuwe (deel)projecten en initiatieven kunnen oppakken binnen HEZ. In 2026 gaan we met partners in gesprek en maken we afspraken daarover.

Financiële governance

Jaarlijks wordt door het programma Hart voor HEZ 2040 een uitvoeringsplan met bijbehorende begroting opgesteld vanuit het team. Er is ruimte voor het verschuiven van middelen bij veranderende omstandigheden.

Bijlage 1: Gebiedsanalyse

	Buurt	Ede
Persoonlijk leven		
Bijstand (%)	17,6%	3,2%
Sociaal-economische status (score)	-0,608	0,147
Laag inkomen (%)	8,0%	2,8%
Netto arbeidsparticipatie (%)	59%	75%
Ervaren gezondheid (%)	56,1%	72,0%
Wekelijks sporten (%)	38,6%	49,7%
Schoolverlaters zonder startkwalificatie (%)	16,6%	8,8%
Fietsen (%)	43,6%	41,3%
Wmo (%)	11%	7%
Huisartsbezoek (%)	-%	9,7%
Samen leven		
Eenzaamheid (%)	63,2%	44,3%
Sociale cohesie (schaalscore)	4,6	6,3
Gemis van emotionele steun (%)	12,5%	5,1%
Gebrek aan contact in de buurt (%)	26,0%	13,0%
Ontmoetingsplekken (%)	32,7%	37,8%
Algemene waardering leefbaarheid (rapportcijfer)	6,7	7,6
Actief voor de buurt (%)	28,0%	27,0%
Meedoen aan activiteiten (%)	17,0%	23,0%
Betrokkenheid bij leefbaarheid (%)	63%	74%
Onveiligheid & overlast		
Onveiligheid/overlast (totaalscore) (score)	-0,1676	0,0267
Algemene waardering veiligheid (rapportcijfer)	6,0	7,1
Onveiligheidsgevoel (%)	37,0%	18,0%
Ervaren verkeersoverlast (schaalscore)	6,0	4,4
Ervaren overlast gedrag anderen (schaalscore)	4,0	2,1
Overlast (objectief) (meldingen)	38	20
Criminaliteit (objectief) (aantal misdrijven)	47	36
Wonen		
Corporatiebezit (%)	84%	21%
Woonduur (jaren)	10	13
Meergezinswoningen (%)	88%	33%
Tevredenheid woning (rapportcijfer)	7,1	8,1
Woningkwaliteit (objectief) (%)	29%	40%
Gemiddelde WOZ-waarde (€)	230.000	438.000
Populariteit buurt (€)	2.750	3.750
Fysieke leefomgeving		
Ervaren verloedering (schaalscore)	6,0	3,3
Ervaren fysieke kwaliteit buurt (schaalscore)	5,4	6,0
Aandeel groen per buurt (%)	35,7%	61,8%
Tevredenheid hoeveelheid groen (%)	64,5%	81,4%
Tevredenheid toegankelijkheid voorzieningen (%)	34,3%	40,7%
Tevredenheid sportvoorzieningen (%)	49,8%	56,2%

Bijlage 2: Raakvlakken

Het sociaal programma HEZ heeft veel raakvlakken met andere projecten en activiteiten:

➤ **Stedenbouwkundig raamwerk**

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kunnen we in HEZ alleen echt het verschil maken door ruimtelijke en sociale inzet te combineren. Het stedenbouwkundig raamwerk beschrijft op hoofdlijnen de ruimtelijke ontwikkelingen in HEZ. Vanuit het sociaal programma hebben we een belangrijke adviserende rol in het stedenbouwkundig raamwerk en de verdere uitwerking.

➤ **Herstructureringsopgave**

De geplande herstructurering bij de Van Eekelen en Merlijn flats heeft veel impact op de bewoners en kan veel stress veroorzaken. Daarmee kan de herstructurering het behalen van de doelen van het sociaal programma bemoeilijken. Juist tijdens deze herstructurering is goede verbinding met en ondersteuning van de bewoners cruciaal.

➤ **Gebiedsagenda Ede-Zuid en Bennekom 2024-2027**

Deze gebiedsagenda beschrijft hoe in de periode 2024-2027 wordt gestimuleerd dat Ede-Zuid en Bennekom fijne plekken blijven om te wonen, werken en leven. Het gaat hier om een samenwerkingsagenda voor wijkpartners, bewoners, ondernemers en organisaties. In de gebiedsagenda staan belangrijke opgaven voor Ede-Zuid en Bennekom, met concrete inzet om hieraan te werken. HEZ valt ook binnen dit gebied en is daarom onderdeel van de gebiedsagenda.

➤ **Project Toegang sociaal domein**

Binnen dit project wordt gewerkt aan het verbeteren van de toegang voor inwoners (18- en 18+) door het voorliggend veld in nauwe samenwerking met de gemeentelijke toegang tot maatwerkvoorzieningen en de sociale teams. Signalen van o.a. ADV kunnen bijdragen aan dit project. Daarnaast helpt dit project aan het bereiken van het doel rondom toegankelijke en begrijpelijke ondersteuning.

➤ **Project versterking sociale basis**

Het doel van dit project is om de samenwerking, sturing en financiering in de sociale basis zo te vernieuwen dat zij klaar is voor toekomstige uitdagingen (zie visie sociaal domein). Dit project richt zich op het versterken van de samenwerking tussen partners in de sociale basis onderling (formeel-informeel) en het gericht inzetten op gebiedsgerichte opgaven. Dit project kan bijdragen aan betere samenwerking tussen partners in HEZ doordat zij gericht samenwerken aan dezelfde opdracht of geformuleerde opgave.

➤ **Programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)**

Binnen OKO wordt gewerkt aan het versterken van gemeenschappen en de onderlinge verbinding tussen ouders. Tijdens ouderavonden op scholen worden ouders gestimuleerd om normatieve afspraken met elkaar te maken. Dit draagt bij aan verbinding met anderen en een netwerk dichtbij.

➤ **Placemaking**

Via deze methodiek worden bewoners betrokken bij het vormgeven van hun leefomgeving. Als dit op een juiste manier gebeurt, kan dit ook veel positieve invloed hebben op het bereiken van de doelen van het sociaal programma. Zo kunnen bewoners hierdoor meer het gevoel krijgen dat ze zich kunnen ontplooiën en kan participatie bijdragen aan een gevoel van verbinding en optimisme over de buurt.

➤ **Alliantielab Bestaanszekerheid en Leerkring Bestaanszekerheid**

De afgelopen periode hebben de gemeente, Woonstede en verschillende sociale partners nagedacht over de vraag 'wat is nodig in HEZ?' De resultaten van deze sessies vormen belangrijke input voor het sociaal programma HEZ.

➤ **Landelijke doorbraakaanpak 'Stenen en mensen'**

Gemeente Ede en Woonstede haken aan op Platform31. Deze organisatie biedt kennis en kunde over vraagstukken die spelen rondom het bereiken van de strategische doelen van het sociaal programma HEZ. Eén van de vraagstukken is bijvoorbeeld hoe we regie over de uitvoering van het sociaal-maatschappelijk raamwerk het best kunnen vormgeven via de theorie van transitie management.

➤ **Leegstandsbeheer sloopflats en experimentregeling voor gerichte woningtoewijzing**

Via deze projecten kunnen bewoners in HEZ geworven worden die zich (tijdelijk) kunnen inzetten voor de buurt en andere bewoners kunnen ondersteunen. Vanuit het sociaal programma kunnen we adviseren op welke manier deze nieuwe bewoners het best kunnen bijdragen in HEZ.

